Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Velfærd - de næste skridt : Socialdemokraternes forslag til en stærk offentlig sektor
Ophav:
Ressourcetype:
Ressourcetype:
Oprindelsesdato: 2007

Emne: Partiprogram, partiprogrammer, program
Opstilling: DA-småtryk. Politik 4
Relateret:
Relateret:
Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Velfærd - de næste skridt : Socialdemokraternes forslag til en stærk offentlig sektor

Indledning

Socialdemokraterne ønsker en offentlig sektor, der kan tilbyde ordentlig velfærd. Velfærd af høj kvalitet er vigtigt for både det enkelte individ og for samfundet som helhed. Særligt på 5 af velfærdssamfundets kerneområder er det nødvendigt at sætte ind med en ekstraordinær indsats for at vende de senere års skæve udvikling:

- Sundhed
- Børn
- Ældre
- Folkeskole
- Socialt udsatte

Det er tid til at tage ansvar for fællesskabet. Ansvar for det fællesskab, der har gjort Danmark til et af de tryggeste, rigeste og mest dynamiske samfund i verden.

Frem for at investere i velfærden har regeringen imidlertid givet skattelettelser i milliardklassen. Prisen har været svigtende kvalitet i velfærden:

- Alt for mange kræftpatienter får ikke behandling i tide
- Alt for mange børn får ikke tilstrækkelige udviklingsmuligheder i daginstitutionerne
- Alt for mange folkeskoleelever lærer for lidt til at tage en uddannelse
- Alt for mange ældre lever deres sidste år under uværdige betingelser
- Og alt for mange socialt udsatte lades i stikken

2

Samtidig præges den offentlige sektor af grundlæggende uløste problemer, som risikerer at svække kvaliteten yderligere. Det gælder:

- Massive problemer både med rekruttering og fastholdelse af de nødvendige kvalificerede medarbejdere
- Klare tendenser til at borgerne nødtvungent søger private, egenfinansierede løsninger i stedet for svigtende offentlige servicetilbud
- Mistillid og konflikt i samarbejdet mellem regeringen, regionerne og kommunerne – og de enkelte offentlige institutioner

Det skal der laves om på!

Vores opskrift er en reform, som sikrer borgerne reelle rettigheder til velfærd, de offentligt ansatte bedre arbejdsbetingelser – og regioner, kommuner og institutioner bedre muligheder for at fokusere på kvalitet, fornyelse og udvikling.

Socialdemokraterne præsenterer her 71 konkrete forslag, der markant vil forbedre velfærden i Danmark og fremtidssikre den offentlige sektor. I Hækkerup-rapporten findes de samlede overvejelser og analyser bag forslagene.

Velfærdsrettigheder og retssikkerhed

Et væsentligt led i fremtidssikringen af den offentlige sektor er at sørge for, at borgernes forventninger til den offentlige sektor imødekommes, og at der er fuldstændig klarhed omkring ansvaret og betingelserne for at levere velfærd af tilstrækkelig høj kvalitet. Det sikres bedst ved at sikre den enkelte borger helt konkrete, målbare velfærdsrettigheder på 5 kerneområder. Fordelene ved velfærdsrettigheder er at:

- Den enkelte borger sikres klar besked om, hvad der kan forventes og forlanges
- Regioner, kommuner, institutioner og medarbejdere sikres klare og gunstige rammevilkår for at levere og udvikle servicetilbud af høj kvalitet
- Regeringen og Folketinget kan ikke løbe fra ansvaret for at finansiere det lovede serviceniveau

Velfærdsrettigheder er et helt nyt og ambitiøst princip for styring af den offentlige sektor, der indebærer et konkret fokus på borgernes behov, og som vil give borgerne en mærkbar forbedring af velfærden fra dag ét. Samtidig vil medarbejderne og institutionerne få klarhed over præcis hvilke krav, de skal opfylde.

Velfærdsrettighederne vil for Socialdemokraterne være et centralt element i en tiltrængt fornyelse af velfærden.

Socialdemokraterne foreslår at starte med følgende velfærdsrettigheder:

Velfærdsrettigheder på daginstitutionsområdet:

- Max. 3 børn pr. voksen i vuggestuerne
- Max. 6 børn pr. voksen i børnehaverne
- Max. 3 børn pr. voksen i dagplejen
- Gratis, sund mad i alle vuggestuer og børnehaver
- Pasningsgaranti uden lukkedage i egen institution – undtagen når formålet er pædagogisk udvikling

- Ret til pasning af pædagogisk uddannet personale. Mindst 80 pct. af personalet i daginstitutionerne skal være pædagogisk uddannede
- Mindst 4 kvadratmeter gulvareal pr. barn i daginstitutionerne

Velfærdsrettigheder på folkeskoleområdet:

- Max. 24 elever i klasserne
- Tilbud om lektiehjælp efter skole
- Ret til målrettet støtte til elever, som ikke kan læse ved udgangen af 1. klasse
- Ret til sund og billig mad på alle skoler
- Ret til egnet tilbud inden 3 måneder for elever med behov for specialundervisning
- Ret til sikre, sunde og stimulerende ude- og indearealer på skolerne

Velfærdsrettigheder på sundhedsområdet:

- Ret til omgående udredning og behandling af livstruende sygdomme, f.eks. kræft
- Ret til enestue for døende
- Ret til en seng på en stue ved indlæggelse – senge på gange og i baderum er uacceptable
- Ret til genoptræning indenfor en uge efter udskrivning fra hospital
- Ventetid ved telefonisk henvendelse til vagtlæge må ikke overstige 5 minutter
- Ventetid til konsultation hos vagtlæge må maksimalt vare en time
- Hjemmebesøg fra vagtlæge skal aflægges senest indenfor 3 timer.
  Akutte tilfælde skal naturligvis håndteres langt hurtigere
- Ret til årligt sundhedstjek for alle danskere

Velfærdsrettigheder på ældreområdet:

- Ret til en daglig tur i frisk luft for plejekrævende ældre
- Ret til et bad om dagen for plejekrævende ældre
- Ret til rengøring mindst 1 gang om ugen til visiterede brugere i hjemmeplejen
- Ret til pleje og omsorg af et plejeteam bestående af én fast kontaktperson og max. 4 forskellige medarbejdere fra hjemmeplejen i dagtimerne
- Ret til at visiteret genoptræning leveres inden for en uge, og gængse hjælpemidler leveres inden for 2 dage

Velfærdsrettigheder til socialt udsatte:

- Ret til behandlingstilbud og social opfølgning for børn efter ophold på krisecentre
- Reel behandlingsgaranti for stofmisbrugere. Ventetidsgaranti på såvel social- som medicinsk udredning samt visitation til behandlingstilbud, som skal godkendes efter nationale kvalitetsstandarder
- Ret til relevante boligtilbud for hjemløse. Eksempelvis i form af skurby-projekter, opgangsfællesskaber, skæve boliger etc.

Alle kommuner skal fastsætte lokale velfærdsrettigheder

Udover de nationale velfærdsrettigheder vil Socialdemokraterne også arbejde for, at kommunerne forpligtes til at opstille lokale velfærdsrettigheder til borgerne. De lokale velfærdsrettigheder skal udarbejdes i dialog med kommunernes borgere, brugere, frivillige, erhvervsliv, foreninger, klubber, medarbejdere mv.

- Alle kommuner skal opstille lokale velfærdsrettigheder, der tager udgangspunkt i borgernes hverdagserfaringer

Alle kommuner skal udarbejde et velfærdsregnskab

Det skal sikres, at velfærdsrettighederne efterleves i praksis, og borgerne skal have optimale muligheder for at komme i dialog med kommunen om serviceniveauet.

- Kommunerne skal forpligtes til årligt at aflægge et velfærdsregnskab. Velfærdsregnskabet træder i stedet for en række af de eksisterende rapporteringskrav og bidrager dermed til afbureaukratisering for kommunerne

Serviceombudsmand i alle kommuner

Indførelsen af velfærdsrettigheder vil medføre et betydeligt løft af velfærden set fra den enkelte borgers synspunkt. Borgernes rettigheder skal samtidig sikres gennem gode muligheder for at klage og få hjælp, når kvaliteten svigter.

- Det eksisterende klagesystem skal saneres, så det bliver enkelt, overskueligt og let tilgængeligt
- Der etableres en serviceombudsmand i alle kommuner og regioner. Serviceombudsmanden skal hjælpe borgerne og opsamle og vurdere henvendelser fra borgere og brugere. Serviceombudsmanden skal fungere helt uafhængigt af politikere og administration i kommuner og regioner

Kortere sagsbehandlingstider

På nogle områder er der uforholdsmæssigt lange sagsbehandlingstider. Kortere sagsbehandlingstider vil være et vigtigt element i at løfte kvaliteten i velfærden. Dertil kommer, at lange sagsbehandlingstider kan være forbundet med store personlige og økonomiske omkostninger for den enkelte.

- Borgerne skal have krav på at vide, hvornår der senest foreligger en afgørelse i sager af væsentlig betydning for den enkelte
- Der gennemføres et landsdækkende servicetjek af sagsbehandlingstiderne på en række af de centrale velfærdsområder. Hvis et servicetjek viser flere velfærdsområder med lange sagsbehandlingstider, må der naturligvis sættes ind for at få reduceret ventetiden

Medarbejdere

Medarbejderne i den offentlige sektor udfører et uvurderligt stykke arbejde. Alt for ofte bliver det bare ikke værdsat efter fortjeneste. På mange områder er det ikke længere attraktivt at være offentlig ansat. Ikke mindst derfor mangler den offentlige sektor hænder nok til at løfte helt vitale opgaver. Regeringen har svigtet den offentlige sektor – ikke mindst ved at skælde ud på medarbejderne. Socialdemokraterne vil vende den tendens. Det kræver ikke bare en anden tone, men også kontante forbedringer, som er en afgørende forudsætning for at forbedre kvaliteten af velfærden.

Hæmmende barrierer og faggrænser skal nedbrydes

Mange steder er der i dag massive barrierer og faggrænser, der begrænser medarbejdernes muligheder for udvikling, bl.a. fordi medarbejdernes oprindelige uddannelse afgør, hvilke opgaver den enkelte medarbejder må beskæftige sig med.

- Der skal foretages en systematisk og kritisk gennemgang af stive faggrænser og ubegrundede barrierer for karriereudvikling

Mere indflydelse på eget arbejde

Stramme regler hæmmer alt for ofte den enkelte medarbejders udviklingsmuligheder, arbejdsglæde og indflydelse på eget arbejde. I mange tilfælde er reglerne et forældet udtryk for mistillid til medarbejdernes evner.

- Socialdemokraterne vil gøre op med de begrænsende regler, som hæmmer medarbejdernes indflydelse og arbejdsglæde. Det gælder f.eks. læremes arbejdstidsregler og minutmålingen i hjemmeplejen

Incitament til fastholdelse

Den enkelte offentlige institution bør tilskyndes kraftig til at fastholde sine medarbejdere. Men ofte kan det i praksis nærmest bedst betale sig at lade være. For den enkelte institution er omkostningerne f.eks. begrænsede, hvis en medarbejder stopper på grund af nedslidning. Og den enkelte institution bærer ofte selv omkostningerne, hvis ældre medarbejdere får nedsat arbejdstid med hel eller delvis lønkompensation. Det skal ændres, så fastholdelse og rummelighed altid kan betale sig.

- Socialdemokraterne vil foretage en systematisk gennemgang og revision af de offentlige institutioners incitamenter til at fastholde arbejdskraft

Målrettet rekruttering af kvalificeret udenlandsk arbejdskraft

For Socialdemokraterne er det vigtigere at opretholde høj kvalitet i den offentlige service end at opretholde en politik, der holder mennesker væk fra det offentlige arbejdsmarked, alene fordi de har den forkerte nationalitet. Men kvalificeret udenlandsk arbejdskraft kommer ikke af sig selv. Hvis vi skal udnytte mulighederne optimalt kræver det en tidlig og bevidst indsats.

- Den offentlige sektor skal have en samlet, langsigtet strategi for rekruttering, anvendelse og integration af nødvendig, kvalificeret udenlandsk arbejdskraft

En nødvendig og realistisk lønreform

Den offentlige sektor skal være en attraktiv arbejdsplads. Det er afgørende for kvaliteten af velfærden, at de offentlige virksomheder og institutioner kan tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere. Derfor giver en kvalitetsreform, der ikke bidrager til konkurrencedygtige løn- og ansættelsesforhold ikke den store mening.

- Der skal i forbindelse med den kommende kvalitetsreform nedsættes en hurtigt arbejdende lønkommission bestående af repræsentanter for de offentlige arbejdsgivere og medarbejderorganisationer. Kommissionen skal afslutte sit arbejde inden de kommende overenskomster skal fornyes 1. april 2008 og fokusere på fastholdelse og rekruttering

- I forbindelse med kvalitetsreformen afsættes en reserveres til udmøntning af lønkommissionens resultater, der sikrer at lønningerne udover den almindelige ramme, kan øges med 5 mia. kr. i den kommende overenskomstperiode (3 år)

Den konkrete udmøntning af lønreformen overlades helt og fuldt til overenskomstforhandlingerne og aftaleparterne. Men Socialdemokraterne ser gerne, at lønkommissionen inddrager følgende elementer i sit arbejde:

Kollektiv bonusløn

Kollektiv bonusløn kan anspore til innovation og løsning af opgaverne på nye og spændende måder. Et eksempel kunne f.eks. være at give de arbejdspladser, der formår at reducere sygefraværet en konkret bonus.

- Bedre og mere brug af kollektiv lønbonus til faglige teams, der præsterer en særlig indsats

Mulighed for personalegoder i det offentlige

Løn gør det ikke alene. Den offentlige sektor skal være i stand til at konkurrere om arbejdskraften på flere fronter. De offentlige arbejdspladser halter langt bagefter de private, når det kommer til personalegoder.

- Det offentlige skal kunne tilbyde konkurrencedygtige vilkår på de meste arbejdsrelaterede personalegoder – f.eks. IT og trivsel, sundhed og fitness

Nye stillingskategorier til de dygtigste medarbejdere

Det er ikke logisk, at den eneste mulighed for at få højere løn og mere ansvar i den offentlige sektor ofte er at påtage sig lederansvar. Det er ikke befordrende for udviklingen i fagligheden. Nye stillingskategorier vil give mulighed for at belønne medarbejdere, der er dygtige, og som ønsker at arbejde med den faglige substans i deres arbejde.

- Der skal oprettes nye stillingskategorier til de dygtigste medarbejdere, der ønsker faglig udvikling og øget ansvar uden at skulle arbejde med personaleledelse

Tidsbank: Et mere frit og fleksibelt arbejdsliv

Det er grundlæggende ufleksibelt og utidssvarende, at arbejdstiden nødvendigvis skal være 37 timer hver uge hele arbejdslivet. En tidsbank vil gøre den offentlige sektor mere attraktiv som arbejdsplads, og det vil gøre det nemmere at tilrettelægge forholdet mellem privat- og arbejdsliv.

- Etablering af en fælles tidsbank for hele den offentlige sektor, der giver den enkelte mulighed for at arbejde mere i nogle perioder og mindre i andre – også ved adgang til at overføre opsparede timer fra det ene til det andet job i den offentlige sektor

Flere udviklingsmuligheder i den offentlige sektor

For Socialdemokraterne er det afgørende, at den offentlige sektor hele tiden udvikler sig og fornyer sig. Den offentlige sektor skal løbende tilpasse sig en forandret omverden, men den skal også selv være med til at forandre verden. Den skal simpelthen have optimale betingelser for hele tiden at udvikle nye og bedre løsninger.

Afbureaukratisering: Reduktion af administrationsmængden med 10-15 pct.

Den offentlige sektor er i dag ramt af stive bureaukratiske systemer og et vældig dokumentationsforpligtelser, der hæmmer medarbejdernes og ledernes mulighed for at yde god service. Frem for at bruge tid på den direkte borgerkontakt, bliver tiden alt for ofte brugt på at udfylde papirer og formularer i en lind strøm. Og problemet er taget væsentlig til i styrke under den siddende regering. Derfor skal der sættes hårdt ind overfor det voksende bureaukrati.

- Administrationsbyrden i kommuner og institutioner skal reduceres med minimum 10-15 pct. indenfor 5 år
- Alle kommunale IT- og sagsbehandlingssystemer skal gennemgås, så det sikres, at de spiller bedre sammen på tværs af forskellige organisationer
- Der skal oprettes en database med samtlige kommunale indberetningskrav
- Kommunerne skal også forpligtes til at igangsætte en systematisk forenklingsindsats

Stop for tvangsudlicitering

Socialdemokraterne er tilhænger af at give borgerne øgede valgmuligheder – også når det kommer til velfærd. Hvis en frit-valgs-model kan sikre en bedre service til den samme eller en lavere pris, så er vi helt med på ideen. Men udlicitering og frit valg skal ikke indføres af hensyn til regeringens ideologiske målsætninger – uden at tage højde for de faktiske forhold i kommunerne.

- Kravet om at kommunerne mindst skal udlicitere 25 pct. af deres opgaver skal afskaffes

Mulighed for tilkøbsydelser

Tilkøbsydelser er ydelser, der falder udover den kerneydelse, som det offentlige leverer. I ældreplejen kan der f.eks. være tale om, at en ældre borger er visiteret til rengøring, men ikke til madlavning, og at den ældre alligevel gives mulighed for at købe mad til en beskeden pris. Med tilkøbsydelser får kommunerne en række nye udviklingsmuligheder og mulighed for at levere en service, som nogle borgere gerne vil betale for, men som ikke er centrale for trygheden i velfærdssamfundet.

- Kommunerne skal kunne tilbyde tilkøbsydelser til sine borgere mod betaling
- Folketinget skal vedtage en liste over de områder, hvor tilkøbsydelser ikke skal være tilladt
- Det er den enkelte kommune, der afgør omfanget af tilkøbsydelser

Flere partnerskaber mellem det private og det offentlige

Det er Socialdemokraternes grundlæggende udgangspunkt, at der i udviklingen af kvaliteten af den offentlige service bør ses langt mere fordomsfrit på samarbejdet mellem de enkelte sektorer. Ved at indgå i partnerskaber er der mulighed for at udvikle nye og spændende løsninger med forbedret kvalitet til gavn for borgerne.

- Relationen mellem den offentlige og private sektor skal i højere grad baseres på partnerskaber, hvor der etableres et samarbejde som bygger på fælles værdigrundlag og fælles mål

Bedre vilkår for den "tredje sektor"

Der er behov for at have én samlet og sammenhængende strategi for samspillet mellem den offentlige sektor og civilsamfundet. Socialdemokraterne mener, at det er tid til nytænkning. Der er behov for at give civilsamfundet bedre vilkår og ikke mindst sikre gode rammer for de mennesker, der ønsker at engagere sig og gøre en forskel.

- Der skal udarbejdes én sammenhængende strategi for samspillet mellem den offentlige sektor og civilsamfundet. Der skal sættes ind på to områder: Sociale virksomheder og frivilligt arbejde
- "Den tredje sektor" samles under én minister

Sociale virksomheder som en tredje vej mellem offentlig og privat

Sociale virksomheder er virksomheder, der er drevet med et erklæret socialt formål for øje, og som forsøger at skabe social værdi frem for økonomisk profit. Sociale virksomheder bygger på nogle vigtige kerneværdier som involvering, engagement og ikke mindst social innovation. Herudover inddrager og involverer de sociale virksomheder medarbejderne, brugerne, de pårørende og borgerne på nye og værdifulde måder.

Socialdemokraterne mener, at det er sundt og udviklende, når der er forskellige former for virksomheder, der producerer velfærdsydelserne. Forskellige virksomhedstyper løser de samme problemer på forskellige måder og kan derved være med til at skabe fornyelse, som kan højne kvaliteten.

- Det skal gøres lettere at overgå fra kommunal drift til social virksomhed
- Sociale virksomheder skal gives friere rammer til at løse deres opgaver til gengæld for en målretning af det kommunale tilsyn
- Konkurrencesituationen for sociale virksomheder skal forbedres i forbindelse med udbud og udlicitering af offentlige opgaver, og innovationen skal styrkes ved at lave forsøg med projektkonkurrencer frem for udbud
- Der skal gives bedre kommunal bistand til sociale virksomheder
- Der skal oprettes en forsøgspulje til sociale virksomheder, der vil løse et socialt problem

Bedre rammer for frivillige organisationer

For Socialdemokraterne er der ikke nogen tvivl om, at ansvaret for løsningen af centrale velfærdsydelser ligger i den offentlige sektor. Men Socialdemokraterne mener også, at der er grænser for, hvad det offentlige kan løse af opgaver. F.eks. skal det offentlige yde god og værdig omsorg for de ældre, men det kan ikke forhindre ensomhed. Her må familie, venner og det øvrige civilsamfund træde til. F.eks. giver en række frivillige organisationer et væsentligt bidrag gennem besøgsvenner.

På en lang række områder giver frivillige organisationer på den måde et vigtigt supplement til den offentlige indsats. Uden dette bidrag ville Danmark være et fattigere samfund.

Den frivillige sektor er meget mere end blot en alternativ leverandør af offentlige velfærdsydelser. Målet er for Socialdemokraterne at fremme en foreningsverden, der har fokus på styrkelse af fællesskaber og sammenhængskraft, og som påtager sig et socialt ansvar i bredere forstand. Ikke mindst på integrationsområdet kan frivillige organisationer spille en stor rolle. Det fordrer imidlertid en række nye initiativer:

- Styrkede muligheder for kontinuitet og bæredygtighed for frivillige organisationer. Det skal bl.a. gøres ved at gennemgå tilskuds- og puljeordninger og ved at sikre opfølgning på succesfulde projekter. Herudover skal lederne gives bedre uddannelsesmuligheder
- Bedre rammer for netværk og videndeling. Der skal bl.a. indføres nye kriterier i udviklingspuljer om samarbejde mellem foreninger. Herudover skal der være bedre adgang til praktik og samarbejdet mellem forskningsverdenen og frivillige organisationer skal styrkes
- Bedre rammer for tværgående arbejde. Kommunerne skal i deres arbejde sørge for at lave lokale foreningskontrakter, der fremmer tværgående samarbejde mellem forskellige frivillige organisationer. Herudover skal der oprettes en kompetencedatabase og gode eksempler skal udbredes
- Styrket inddragelse af svage borgere og indvandrere. Ved stillingtagen til puljer bør det vægtes positivt, hvis projekterne fremmer integration og socialt udsatte borgeres deltagelse i frivilligt arbejde
- Styrket samarbejde mellem kommuner, regioner og de frivillige organisationer. Det skal bl.a. ske ved at lave flere lokale partnerskaber mellem kommuner, regioner og frivillige organisationer. Herudover skal alle kommuner forpligtes til at udarbejde frivilligpolitikker og oprette et formelt samarbejdsforum, der skal stå for kontakten og samarbejdet med frivillige organisationer
- Etablering af "frivillighedsbørs" i alle kommuner. En frivillighedsbørs skal formidle kontakten mellem frivillige organisationer, borgere med ressourcer og vilje til at udøve frivilligt socialt arbejde – og samfundsgrupper der har vanskeligt ved at få adgang til de frivillige organisationers tilbud

Bedre brug af ny teknologi

Den offentlige sektor halter efter på teknologier, der kan forbedre kvaliteten af den offentlige service, give de ansatte et bedre arbejdsmiljø og afhjælpe de store rekrutteringsproblemer. På administrativt niveau er de fleste arbejdspladser efterhånden på et højt teknologisk niveau, men når det kommer til brugen af teknologiske løsninger i det direkte møde med borgeren, er der meget at hente.

- Den offentlige sektor skal intensivere udviklingen af ny teknologi, der kan medvirke til at reducere arbejdskraftmanglen, hæve kvaliteten og skabe bedre arbejdsforhold. Der bør særligt fokuseres på sundheds- og omsorgsområdet
- Det offentlige bør indgå konkrete partnerskaber med private firmaer om udvikling af teknologi, som kan understøtte velfærdsområderne

Mere og bedre dialog med borgerne

Den offentlige sektor kan kun udvikles og forbedres i dialog med borgere, brugere og de ansatte. Men rammer og vilkår for dialog og samspil skal forbedres. Bedre dialog mellem alle aktører, der vil og kan spille en rolle, giver den største sikkerhed for, at den offentlige sektor udvikles med både effektivitet og kvalitet som pejlemærker.

- Dialog og systematisk inddragelse af borgere, brugere og ansatte skal udbredes til alle dele af den offentlige sektors virke. Ikke bare ved fastlæggelse af visioner og målsætninger. Men også ifht. daglige rutiner og prioriteringsdiskussioner
- Der skal udvikles flere og bedre dialogredskaber som f.eks. lettilgængelige kommunikationsværktøjer som gå-hjem-møder, elektroniske borgerpaneler, arbejdende værksteder, kædebreve og lignende

Socialdemokraterne Danasvej 7 DK-1910 Frederiksberg C Telefon 72 300 800 www.socialdemokraterne.dk

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk